

Broj: I-NM-1-25/10
Dana: 27. juna 2011.
NOVI SAD

Opština Novi Bečej
Opštinska uprava
Novi Bečej
Ž. Zrenjanina 8
-NAČELNIK OPŠTINSKE UPRAVE-

Pokrajinski ombudsman, na osnovu člana 33. i člana 35. Pokrajinske skupštinske odluke o Pokrajinskom ombudsmanu («Službeni list APV», br. 23/2002, 5/2004 i 16/2005 i 18/2009), načelniku opštinske uprave Novi Bečej upućuje sledeću

PREPORUKU

Načelnik opštinske uprave će, u cilju obezbeđivanja kvalitetnijeg rada organa opštinske uprave, aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta propisati poznavanje jezika manjinske nacionalne zajednice u službenoj upotrebi kod odgovarajućeg broja izvršilaca kao uslov za zapošljavanje i rad na radnim mestima u okviru kojih se komunikacija sa građanima/građankama obavlja kao redovan posao.

Prilikom utvrđivanja broja izvršilaca uzeće se u obzir nacionalni sastav stanovništva i ukupan broj pripadnika nacionalne manjine prema poslednjem popisu stanovništva na teritoriji organa.

Načelnik opštinske uprave će o preduzetim merama obavestiti Pokrajinskog ombudsmana u roku od 15 dana, a u skladu sa članom 33. Pokrajinske skupštinske odluke o Pokrajinskom ombudsmanu.

OBRAZLOŽENJE

Pokrajinski ombudsman je primio predstavku E. E. iz Novog Bečaja, u kojoj ona izražava nezadovoljstvo rešenjem načelnika Opštinske uprave br. IV 03- 112/2011 o raspoređivanju na drugo radno mesto. U predstavci se ističe da je u obrazloženju rešenja naveden član 89. Zakona o matičnim knjigama, koji za one matičare koji ne ispunjavaju zakonom propisane uslove u pogledu školske spreme, predviđa obavezu polaganja stručnog ispita u roku od tri godine od dana početka primene zakona. Prigovor podnosioca predstavke je odbijen sa obrazloženjem da su razlozi donošenja rešenja u

ukazanoj potrebi organa a preraspodela se vrši zbog odlaska u penziju jednog od izvršilaca na poslovima prijemne kancelarije i zamenika matičara. Podnosilac predstavke navodi da ovom preraspodelom nisu povređena samo njena prava, već i prava građana Novog Bečeja koji se matičarskom odseku obraćaju na mađarskom jeziku.

Pokrajinski ombudsman je pokrenuo postupak, te je načelniku opštinske uprave uputio zahtev da se izjasni o navodima iz predstavke.

U izjašnjenju načelnika opštinske uprave broj 03-117-3/2011 od 01.06.2011. godine navodi se da je načelnik opštinske uprave dana 26.11.2010. godine doneo Rešenje o raspoređivanju svih matičara na poslove matičara, jer je prethodno doneo, uz saglasnost Opštinskog veća, Pravilnik o izmenama i dopunama pravilnika o sistematizaciji radnih mesta, a radi usaglašavanja sa Zakonom o matičnim knjigama. Izmene sistematizacije se odnose na stručnu spremu kod radnog mesta matičar, tako što se za to radno mesto predviđa visoka stručna sprema, a za zaposlene koji nemaju visoku stručnu spremu, obaveza polaganja stručnog ispita za matičara u roku od tri godine od dana početka primene Zakona o matičnim knjigama ("Sl.glasnik RS", broj 20/2009).

Načelnik opštinske uprave je dana 28.03.2011. godine doneo Rešenje o raspoređivanju E. E. na radno mesto "poslovi prijemne kancelarije i zamenik matičara" i obavezao imenovanu da u roku od tri godine od dana početka primene Zakona o matičnim knjigama, položi poseban stručni ispit za matičara. U izjašnjenju se ističe da se u obrazloženju rešenja navode razlozi zbog kojih je u tački 2. dispozitiva utvrđena obaveza polaganja posebnog stručnog ispita i nema drugog razloga jer je funkcioner koji rukovodi radom organa ovlašćen da zaposlene rasporedi na radno mesto koje odgovara njihovoj stručnoj spremi ako to zahtevaju potrebe organa, što je u konkretnom slučaju i učinjeno. Nakon donošenja Rešenja o raspoređivanju na drugo radno mesto, E. E. je uložila prigovor koji je načelnik opštinske uprave odbio, nakon čega je imenovana podnela tužbu nadležnom sudu. Sudski postupak je u toku. Takođe navode da je pravni osnov donošenja Rešenja broj 03-112/2011 sadržan u članu 14 Zakona o radnim odnosima u državnim organima, kojim je propisano da funkcioner koji rukovodi državnim organom može rasporediti zaposlenog na drugo radno mesto koje odgovara njegovoj stručnoj spremi. Kako se u izjašnjenju ističe, razlog raspoređivanja imenovane leži i u činjenici da je zaposlena koja je bila raspoređena na radno mesto prijemne kancelarije otišla u penziju i da je bilo celishodno rasporediti zaposlenog sa znanjem mađarskog jezika na pomenute poslove. Smatraju da nisu tačni navodi iz predstavke da su ovim raspoređivanjem povređena i prava građana Novog Bečeja pripadnika nacionalne manjine na službenu upotrebu mađarskog jezika jer, kako navode, opštinskoj upravi nije podneta niti jedna pritužba građana koja se odnosi na povredu ovih prava. Nadalje smatraju da lice koje obavlja poslove matičara u potpunosti ispunjava uslove koji su propisani zakonom i Pravilnikom o sistematizaciji radnih mesta u opštinskoj upravi Novi Bečej. Poznavanje jezika i pisma nacionalne manjine koje je u službenoj upotrebi u opštini nije uslov koji je propisan zakonom ili pravilnikom za to radno mesto, s tim što je načelnik opštinske uprave vodio računa o istom kako prava pripadnika nacionalne manjine ne bi bila ugrožena, te je na radno mesto zamenik matičara rasporedio dva izvršioca koji poznaju jezik i pismo nacionalne manjine koje je u

službenoj upotrebi. Zamenici matičara postupaju sa istim ovlašćenjima kao i matičar u skladu sa Zakonom o matičnim knjigama.

Pokrajinski ombudsman je izvršio uvid u spise predmeta i utvrdio da je podnosilac predstavke nadležnom osnovnom sudu podneo tužbu radi poništaja rešenja o raspoređivanju, te deo predstavke koji se odnosi na zaštitu prava iz radnog odnosa iz tog razloga odbacuje, a postupak po istoj obustavlja, a sve u skladu sa članom 25 Pokrajinske skupštinske odluke o Pokrajinskom ombudsmanu («Službeni list APV», br. 23/2002, 5/2004 i 16/2005 i 18/2009).

U odnosu na deo predstavke u kojim se ističe da je postupanjem nadležnih opštinskih organa došlo do povrede prava na službenu upotrebu jezika i pisma nacionalne manjine koji je u službenoj upotrebi u opštini, ombudsman je nastavio da postupa i izvršio uvid u odredbe Zakona o radnim odnosima u državnim organima, Zakona o matičnim knjigama, Zakona o službenoj upotrebi jezika i pisama i Pokrajinske skupštinske odluke o bližem uređivanju pojedinih pitanja službene upotrebe jezika i pisama nacionalnih manjina na teritoriji Autonomne Pokrajine Vojvodine, kao i u odredbe Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u opštinskoj upravi Novi Bečej i izmene pravilnika od 18.06.2010. godine i 14.12.2010. godine.

Članom 14 **Zakona o radnim odnosima u državnim organima** ("Sl. glasnik RS", br. 48/91, 66/91, 44/98-dr. zakon, 34/2001-dr. zakon, 39/2002, 49/2005-odluka USRS, 79/2005-dr. zakon, 81/2005-ispr. dr. zakona i 83/2005-ispr. dr. zakona) propisano je da, ako to potrebe državnog organa zahtevaju, funkcioner koji rukovodi državnim organom može rasporediti zaposlenog na drugo radno mesto u istom organu koje odgovara njegovoj stručnoj spremi i radnim sposobnostima.

Članom 11 **Zakona o matičnim knjigama** ("Sl. glasnik RS", broj 20/2009) je propisano da matičar, odnosno zamenik matičara (u daljem tekstu: matičar) može biti lice koje ima visoko obrazovanje stečeno na studijama drugog stepena (diplomske akademske studije - master, specijalističke akademske studije, specijalističke strukovne studije) u obrazovno-naučnom polju društveno-humanističkih nauka, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine društvenog smera, položen poseban stručni ispit za matičara i ovlašćenje za obavljanje poslova matičara. Članom 89 istog zakona (prelazne i završne odredbe) je propisano da matičari i zamenici matičara koji na dan stupanja na snagu ovog zakona nemaju visoko obrazovanje stečeno na studijama drugog stepena (diplomske akademske studije - master, specijalističke akademske studije, specijalističke strukovne studije) u obrazovno-naučnom polju društveno-humanističkih nauka, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine društvenog smera, nastavljaju da obavljaju poslove ako polože poseban stručni ispit za matičara u roku od tri godine od dana početka primene ovog zakona. Odredbama ovog zakona nije predviđen kao poseban uslov za obavljanje poslova matičara i zamenika matičara poznavanje jezika i pisama nacionalnih manjina koje su u službenoj upotrebi u jedinicama lokalnih samouprava.

Stavom 1 člana 11 **Zakona o službenoj upotrebi jezika i pisama** ("Sl. glasnik RS", br. 45/91, 53/93, 67/93, 48/94, 101/2005-dr. zakon i 30/2010) je propisano da, na teritoriji jedinice lokalne samouprave gde tradicionalno žive pripadnici nacionalnih manjina, njihov jezik i pismo može biti u ravnopravnoj službenoj upotrebi. Stavom 3

istog člana je propisano da službena upotreba jezika nacionalnih manjina iz stava 1. ovog člana podrazumeva naročito: korišćenje jezika nacionalnih manjina u upravnom i sudskom postupku i vođenje upravnog postupka i sudskog postupka na jeziku nacionalne manjine; upotrebu jezika nacionalne manjine u komunikaciji organa sa javnim ovlašćenjima sa građanima; izdavanje javnih isprava i vođenje službenih evidencija i zbirke ličnih podataka na jezicima nacionalnih manjina i prihvatanje tih isprava na tim jezicima kao punovažnih; upotrebu jezika nacionalnih manjina na glasačkim listićima i biračkom materijalu; upotrebu jezika nacionalnih manjina u radu predstavničkih tela. Članom 12 istog zakona je propisano da se prvostepeni upravni, krivični, parnični ili drugi postupak u kome se rešava o pravima i dužnoastima građana vodi na srpskom jeziku. Postupak iz stava 1 ovog člana se može voditi i na jeziku nacionalnih manjina koji je u službenoj upotrebi u organu, odnosno u organizaciji koja vodi postupak. Stavom 4 istog člana je propisano da, kad u postupku učestvuje jedna stranka - pripadnik nacionalne manjine, postupak se, na njen zahtev, vodi na jeziku nacionalne manjine koji je u službenoj upotrebi u organu, odnosno organizaciji koja vodi postupak.

Član 2 Pokrajinske skupštinske odluke o bližem uređivanju pojedinih pitanja službene upotrebe jezika i pisama nacionalnih manjina na teritoriji APV ("Sl. list APV", br. 8/2003, 9/2003-ispr. i 18/2009-promena naziva akta i "Sl. glasnik RS", broj 69/2010-odluka US), između ostalog, propisuje da pripadnik nacionalne manjine ima pravo da mu se obezbedi usmeni, odnosno pismeni odgovor na jeziku na kojem se obratio organu. U slučaju da lice zaposleno u organu, čiji je posao pretežno vezan za rad sa strankama, ne poznaje u dovoljnoj meri jezik nacionalne manjine, organ će o svom trošku obezbediti prevodioca. Organi iz člana 1 ove odluke u svom aktu o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta, propisaće znanje jezika nacionalne manjine u službenoj upotrebi kao uslov za zapošljavanje kod odgovarajućeg broja izvršilaca na radnim mestima na kojima zaposleni rade sa strankama ili vode upravni postupak. Prilikom utvrđivanja broja izvršilaca iz stava 6 ovog člana uzima se u obzir nacionalni sastav stanovništva i ukupan broj pripadnika određenih nacionalnih manjina prema poslednjem popisu stanovništva na teritoriji organa.

Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u opštinskoj upravi Novi Bečej broj IV 03-110-8 od 27.10.2009. godine, na određenim poslovima, kao poseban uslov predviđao je poznavanje jezika nacionalne manjine koje je u službenoj upotrebi u opštini. Poznavanje jezika se, u skladu sa odredbama pravilnika, dokazivalo uverenjem o položenom stručnom ispitu o znanju srednjeg nivoa jezika nacionalne manjine-mađarskog jezika za rad u organima uprave ili uverenjem da je zaposleni pohađao nastavu i steko diplomu srednjeg obrazovanja na mađarskom jeziku.

Pravilnikom o izmeni pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u opštinskoj upravi Novi Bečej, broj IV 03-110-5/2010 od 18.06.2010. godine i Pravilnikom o izmenama i dopunama pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u opštinskoj upravi Novi Bečej, broj IV 03-110-12/2010 od 14.12.2010. godine nije propisan uslov o poznavanju jezika nacionalne manjine koje je u službenoj upotrebi u opštini za određena izvršilačka radna mesta.

Iako se aktom o o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta utvrđuju organizacija, delokrug i način rada organa opštinske uprave, Pokrajinski ombudsman smatra da donošenjem izmena i dopuna navednog akta, odnosno ukidanjem uslova poznavanja jezika nacionalne manjine koji je u službenoj upotrebi u opštini može doći do pogoršanja kvaliteta rada organa sa stanovišta službene upotrebe jezika i pisma, te tako i indirektno do povreda stečenog kolektivnog prava pripadnika nacionalnih manjina.

Imajući u vidu sve gore izneto, Pokrajinski ombudsman smatra da je potrebno izmeniti akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u smislu propisivanja poznavanja jezika manjinske nacionalne zajednice u službenoj upotrebi kod odgovarajućeg broja izvršilaca kao uslov za zapošljavanje i rad na radnim mestima u okviru kojih se komunikacija sa građanima/građankama obavlja kao redovan posao.

S poštovanjem,

**ZAMENICA POKRAJINSKOG OMBUDSMANA ZA
ZAŠTITU PRAVA NACIONALNIH MANJINA**

Eva Vukašinić

Dostaviti:

- Načelniku opštinske uprave
- Podnosiocu predstavke
- Arhivi

PREPORUKA JE IZVRŠENA